

Treći međunarodni znanstveno-stručni skup
EDUKACIJA NASTAVNIKA ZA BUDUĆNOST
Zenica, 22. i 23. travnja 2010.

The Third International Scientific Meeting
TEACHER EDUCATION FOR THE FUTURE
Zenica, 22 - 23 April 2010

U Zenici, u administrativnom i kulturnom sjedištu Zeničko-doboješkog kantona, 22. i 23. travnja 2010. godine održan je *Treći međunarodni znanstveno-stručni skup* **Edukacija nastavnika za budućnost (Teacher Education for the Future)**.

Organizator Skupa bio je Pedagoški fakultet Sveučilišta u Zenici.

Cilj skupa *Edukacija nastavnika za budućnost* bio je sagledavanje dostignutih razina znanstvenih disciplina i pojedinih struka, koji imaju neposredni odraz na učinkovitije ostvarivanje odgoja i obrazovanja u nižim razredima osnovne škole, zatim na obrazovanje u višim razredima osnovne škole i u srednjoj školi, sveučili-

šno obrazovanje učitelja na svim razinama školovanja, provođenje Bolonjskog procesa, te ostvarivanje nastave u osnovnoj i srednjoj školi, primjereno standardima kvaliteta odgoja i obrazovanja.

Na skupu su izloženi radovi iz tematskih područja:

- (1) tokovi Bolonjskog procesa i kompaktilnost sveučilišnih nastavnih studija;
- (2) inoviranje planova i programa studija;
- (3) edukacija obrazovnih profila prve, druge i treće razine (dodiplomski studij, master studij, doktorski studij) u području humanističkih znanosti i kulturnog naslijeđa, a u skladu sa zahtjevima prakse u društvu;
- (4) obrazovne razine i nastavni profili prema Bolonjskom procesu;
- (5) bolonjski proces i zakonska regulativa;

(6) komplementarnost sveučilišnih učiteljskih studija; (7) pedagoško-psihološke pretpostavke educiranja učitelja; (8) predmetni studiji u funkciji izgrađivanja kompletne osobnosti budućeg učitelja (globalno obrazovanje, timski rad, nove kompetencije, pravilno usmjeravanje, demokracija i ljudska prava); (9) cjeloživotno obrazovanje i edukacija za treću životnu dob; (10) klasifikacije na području obrazovanja (domaće i međunarodne); (11) vrednovanje i nagrađivanje učitelja; (12) empirijska istraživanja u metodikama pojedinih nastavnih predmeta; (13) njegovanje kulture jezika i govora – primjenjena lingvistika u nastavi i medijima; (14) rano učenje materinjeg jezika i stranih jezika; (15) strani jezici u nastavi – iskustva, metode, inovacije; (16) jezik i književnost u nastavnim i studijskim programima; (17) dostignuća kultura u tjelesnoj, glazbenoj, likovnoj, medijskoj, tehničkoj, ekološkoj... nastavi; (18) uloga medija i informatičkih tehnologija u edukaciji učitelja; (19) matematika i informatika na sveučilišnim studijama i u školskim programima; (20) razredna i predmetna nastava u osnovnoj školi; (21) teorijsko-metodološko sagledavanje prakse studenata (integracija teorije i prakse); (22) iskustva u realizaciji nastave pojedinih nastavnih predmeta na studijima, te u osnovnoj i srednjoj školi; (23) istraživanja na području usavršavanja udžbeničke literature i didaktičkog materijala u nastavi prema programima i standardima.

Skup je radio u tri sekcije:

– *Tijekovi bolonjskog procesa* (voditelji sekcije: akademik dr. Mirčeta Danilović, dr. Dževdeta Ajanović i dr. Faruk Kozić);

– *Nove paradigme komunikacijskih znanosti* (dr. Remzija Hadžiefendić Parić, dr. Damir Kukić i dr. Alisa Mahmutović Rakovac);

– *Pedagoško-psihološka dostignuća u edukaciji* (dr. Vladimir Kadum, dr. Matjaž Duh i dr. Indira Meškić).

U **prvoj sekciji** prikazani su sljedeći radovi: *Edukacija nastavnika razredne nastave za globalno obrazovanje* (dr. Dževdeta Ajanović, mr. Mesud Ajanović), *Zašto je tako teško poučavati i učiti* (dr. Milica Andevski, dr. Olivera Gajić, dr. Spomenka Budić), *Novi ciljevi, zadaci i uloge nastavnika koji uslovljavaju i određuju metode, oblike i sadržaje njihovog stručnog osposobljavanja i obrazovanja* (dr. Mirčeta Danilović), *Humanističke nauke i obrazovanje nastavnika* (dr. Enes Kujundžić), *Cjeloživotno obrazovanje i edukacija za treću životnu dob* (dr. Petar Dmitrović), *Studij etnomuzikologije na Muzičkoj akademiji u Sarajevu u kontekstu primjene Bolonjske reforme* (dr. Tamara Karača-Beljak, dr. Jasmina Talam), *Psihologija cjeloživotnog razvoja, djeca i nastavnici* (dr. Senija Tahirović), *Implementacija Bolonjskog procesa i profesionalni razvoj nastavnika* (dr. Snežana Jovanova-Mitkowska), *Prava i obaveze učesnika u nastavnom procesu na univerzitetima sa stajališta normativnih instrumenata o ljudskim pravima* (dr. Faruk Kozić), *Profesionalni razvoj nastavnika – put do kvalitetnog obrazovanja* (dr. Radovan Grandić, mr. Milena Stipić), *Edukacija obrazovnih profila u funkciji ostvarivanja kontinuiteta u sistemu institucionalnog obrazovanja i vaspitanja* (dr. Emina Kopas-Vukašinić), *Formativni modeli stručnog obrazovanja* (dr. Mirzeta Suljkić-Hodžić, mr. Ediba Pozderović, mr. Mersija Jahić), *Pokušaj problematizacije menadžmenta u obrazovnim procesima* (dr. Tarik Obralić, mr. Hanifa Obralić), *Utjecaj usavršavanja direktora na stvaranje povoljne klime u školi* (dr. Hariz Agić), *Održivi razvoj – izazov suvremenom odgoju i obrazovanju* (mr. Aida Muradbegović, dr. Nevenka Tatković, Biljana Vasiljević), *Kompetencije nastav-*

nika za interkulturalnu komunikaciju (dr. Grozdanka Gojkov), *Permanently obrazovanje nastavnika u Evropi i kod nas* (mr. Damir Muratović, mr. Lejla Muratović), *Psihološko-pedagoške kompetencije budućih nastavnika* (mr. Tanja Nedimović), *Obrazovanje i profesionalni razvoj* (mr. Kiril Barbareev), *Humani odnosi među polovima u funkciji izgrađivanja kompletne ličnosti nastavnika* (mr. Aiša Smailbegović Hadžihalilović), *Samoevaluacija nastavnika: praksa kao hipoteza* (mr. Fatima Ćorović), *Pedagoško-psihološka i didaktičko-metodička komponenta dodiplomskog obrazovanja nastavnika stranih jezika* (mr. Zlata Maglajlija), *Uloga obrazovanja nastavnika u izgradnji i razvoju kompetencija nastavnika budućnosti* (mr. Meliha Alić), *Profesionalno i stručno usavršavanje nastavnika osnovne škole za rad u inkluzivnoj nastavi* (mr. Živorad Milenković), *Pripremljenost nastavnika za osposobljavanje učenika za samoobrazovanje* (Sonja Najdenov, Milica Marušić), *Značaj i potreba samoobrazovanja nastavnika osnovne škole* (Mirjana Bazić), *Vizionarska slika idealnog univerzitetskog profesora* (Dino Arnaut), *Kompetencije nastavnika/učitelja za doživotno učenje* (Biljana Vujasin), *Uloge nastavnika kao vođe i neophodni faktori koji utiču na obavljanje ove menadžerske funkcije* (Aida Omersoftić), *Bolonjski proces i zakonska regulativa* (Lidija Gočević), *Zastupljenost (ne)stručnog nastavnog osoblja na visokoškolskim ustanovama u BiH* (Enes Dedić, Mujo Kućanović), *Osnovna škola u funkciji promocije i provedbe koncepta cjeloživotnog učenja* (Edina Suljić).

U **drugo**j sekciji izloženi su ovi radovi: *Jezična politika i Europska unija* (dr. Lelija Sočanac), *Percepcija bosanskog jezika u BiH i izvan nje (identitet jezika i jezični identitet)*, (dr. Remzija Hadžiefendić Parić), *Novi mediji – nova pismenost* (dr. Damir Kukić), *Kontekstualna funkcija*

jezika književnog djela u nastavnoj praksi (dr. Hazema Ništović), *Bošnjački antropomastički sustav prije i poslije zadnjeg rata (na primjerima grada Tuzle)* (dr. Alisa Mahmutović Rakovac), *Komunikativni pristup kao paradigma uspjeha nastave stranih jezika* (dr. Merja Softić), *Foreign language learning in adult education* (dr. Moira Kostić-Bobanović), *Kulturološke teme u nastavi njemačkog jezika* (dr. Memnuna Hasanica), *Leksički pristup u nastavi maternjeg jezika sa posebnim osvrtom na orijentalizame* (dr. Adnan Kadrić, mr. Edina Solak), *Edukacija za interkulturalni suživot u kontekstu njemačke migrantske književnosti – slučaj njemačko-turske književnice Emine Sevgi Ozdamar* (dr. Željko Uvanović), *Akademsko pisanje činilac naučne komunikacije* (dr. Milenko Kundačina), *Utjecaj jezika književnog djela na razvijanje jezičke kulture* (mr. Jelena Stevanović), *Fenomen dubrovačkog jezičkog idioma u doba humanizma i renesanse* (mr. Muhamed Arnaut), *Drama u nastavi engleskog jezika* (mr. Amela Ćurković), *Razvijanje komunikativne sposobnosti u nastavi stranog jezika i kulture* (mr. Tijana Vasiljević Stokić), *Nastava engleskog kao stranog jezika u odnosu na Zajednički evropski referentni okvir za jezike* (mr. Edina Rizvić-Eminović), *Škola, identitet i književnost* (Dario Saftich), *Mogućnosti unapređenja izrade i vođenja pedagoške dokumentacije nastavnika primjenom informacijskih tehnologija* (mr. Faruk Unkić, Medisa Šabanović), *Nastava engleskog jezika i upotreba lokaliziranog softvera na tehničkim fakultetima* (mr. Aida Tarabar), *Sintaksa u savremenoj nastavi BHS jezika* (Alica Arnaut), *Anglizmi kao sinonimi domaćim riječima* (Emina Hadžić), *Dječja književnost na pozornici* (Mirosljub Mijatović), *Pozicija žene u bošnjačkim baladama i sevdalinkama* (Ibnel Ramić), *Jezik i pozorište* (Elvir Škiljo), *Engleski jezik na Saobraćajnom fakultetu u Doboju* (Tanja Petrović), *Pre-*

dnosti učenja talijanskog jezika u predškolskim ustanovama (Lorena Lazarić), *Književnost i učenje stranog jezika na ranom uzrastu* (Aleksandra Gojkov-Rajić), *Primjer jednodnevnog seminara za nastavnike razredne nastave koji realizuju u petom razredu devetogodišnjeg školovanja teme iz informatike* (Vukašin Stjepanović), *Efekti primjene system e-learning u nastavi informatike u srednjim školama* (Nevzudin Buzadžija), *Tehnologija, komponente i uticaj elektronskog obrazovanja u nastavi* (Aleksandar Stokić), *Korištenje računara u pedagoškoj administraciji, ažuriranje pedagoških podataka pomoću naprednih opcija Microsoft Excela* (Ejub Tokić), *Poboljšavanje školske discipline treningom demokratskih vještina kod učenika po programu „umijeća življenja“* (Mirza Degirmendžić), *Pedagoško-didaktičke orijentacije u kreiranju nastave predmeta Kultura religija* (Ranka Katalinski), *Osvrt na realizaciju projekta „Pomoć djeci koja imaju poteškoća u savladavanju nastavnog gradiva“* (Šejla Balagić, Zijada Muračević), *Fenomen odgojno-obrazovnog ozračja u suvremenom školskom kurikulumu i edukaciji budućih učitelja/nastavnika* (Iva Čatić), *Polifunkcionalnost pesme i suvremeni razvojno-psihološki pogledi* (Snežana Laketa), *Kompjuterizacija školskog sistema* (Irnis Kubat).

U **trećoj sekciji** prezentirani su sljedeći radovi: *Stavovi i promišljanja učitelja o primjeni interneta i multimedije u nastavnom procesu* (dr. Vladimir Kadum, Marta Saganić), *Mjesto geometrije u nastavi* (dr. Mirjana Malenica, Aldijana Nuhanić), *Značaj Euklidovih elemenata za razumijevanje osnova matematike* (dr. Dževad Zečić), *Značaj matematike i ranog procesa učenja u naučnom i nastavnom procesu* (dr. Amir Suljičić), *Ospobljavanje učitelja u području razrednog menadžmenta s aspekta suradničkih odnosa s roditeljima* (dr. Ante Kolak),

Utjecaj dodatnog organiziranog odgojno-obrazovnog rada na učenje i ponašanje (dr. Refik Čatić, Emina Talić), *Smjehovni oblici u školi* (dr. Jasna Gržinić, dr. Vjekoslava Jurdana), *Razvijanje nastavnih kompetencija u skladu sa ISS pedagoškim standardima* (dr. Vahdeta Čatić), *Okvirni nastavni program za predmet Muzička/Glazbena kultura za devetogodišnju osnovnu školu* (dr. Senad Kazić), *Suvremeni sadržaji u nastavi muzičke kulture – teškoće pripreme i primene* (dr. Eudžen Činč), *Povezanost obiteljske atmosfere sa prosocijalnim tendencijama mladih* (dr. Dženan Skelić, Aida Begović), *Stavovi nastavnika razredne nastave o zastupljenosti sadržaja ekološkog odgoja u osnovnoj školi* (dr. Muhamed Omerović), *Efikasnost primjene eksperimentalnog programa na roditeljskoj instrukciji djeci i podsticanje kompetencija kod djece* (dr. Hazim Selimović), *Koleracija Muzičkog i Tjelesnog odgoja u NPP za uzrast djece od 6 do 10 godina osmogodišnjeg i devetogodišnjeg obrazovanja* (dr. Mirjana Mađarević, dr. Indira Meškić), *Utjecaj različitih izvora informacija na učenje nove psihomotorne aktivnosti učenika petog razreda devetogodišnje osnovne škole* (dr. Branimir Mikić, mr. Amna Čatić), *Odnos do likovnog motiva kod učenika nižih razreda osnovne škole* (dr. Matjaž Duh, Jerneja Herzog), *Inkluzija u reformi obrazovnog sistema u Bosni i Hercegovini* (dr. Šaćira Mešalić), *ICF – izazov unapređenja procjene djece s posebnim potrebama* (dr. Borka Vukajlović, Fikreta Brahimaj), *Doprinos nevladinog sektora edukaciji nastavnika i ostalih subjekata koji se komplementiraju u inkluziji djece s posebnim potrebama* (mr. Vasilija Veljković, dr. Čimeta Hatibović, Anka Izetbegović), *Edukacija nastavnika za organizovanje slobodnog vremena učenika* (dr. Gordana Budimir-Ninković), *Metodološki postupci i rezultati longitudinalnog istraživanja realizacije programa predmeta opće fizike i kemije na prvoj*

godini studija kemije na Univerzitetu u Sarajevu (dr. Meliha Zejnilagić-Hajrić, dr. Zalkida Hadžibegović, dr. Semira Galijašević, Ines Vidović), *Mikropoučavanje u nastavi Metodike prirode i društva* (mr. Snježana Močinić), *Rješavanje verbalnih problemskih zadataka iz matematike metodom „Koraj po korak“* (mr. Almir Huskanović), *Odnos učenika osnovnih škola prema nastavi geografije* (mr. Edin Jahić), *Funkcionalni status djeteta poslije povratka iz inkluzivnog odjeljenja u specijalizovanu ustanovu* (mr. Saša Delić, Sanela Mandžukić), *Stavovi učenika druge trijade devetogodišnjeg obrazovanja, njihovih nastavnika i roditelja prema inkluzivnim uvjetima školovanja* (mr. Maja Radoš-Bučma, Sabina Librić-Redžepagić, Suvada Karagić, Ilijana Vidović, Vedrana Redžepagić), *Edukacija roditelja za rano učenje maternjeg jezika i stranih jezika* (mr. Ilda Hozić), *Efekti tematskog planiranja u vrtiću i prvoj trijadi devetogodišnjeg obrazovanja* (mr. Jadranka Đurić), *Use of ict the acceptance of geographic contents in subjects introducing*

of environment nature and society (Milena Pejchinovska), *Neki stavovi studenata učiteljskog studija vezano uz zanimanje učitelj* (mr. Sandra Kadum-Bošnjak), *Obučenos nastavnika za ostvarivanje cilja ekološkog vaspitanja i obrazovanja u Srbiji* (Jelena Stanišić), *Implementacija programiranog materijala u nastavi fizičkog vaspitanja* (Slavica Dimitrijević), *Konstruktivistički pristup u nastavi prirode i društva* (Snežana Prtljaga), *Postignuća na području inkluzivnog obrazovanja u Federaciji BiH* (Selma Mešanović-Hodžić), *Preporuke i podrška nastavniku u radu sa učenicima usporenog kognitivnog razvoja* (Amra Omić, Emina Spahić).

Sažeci pristiglih radova objavljeni su u *Knjizi sažetaka*, dok će radovi sudionika Skupa, preporuke i zaključci biti objavljeni u Zborniku radova *Edukacija nastavnika za budućnost*.

Mr. sc. Sandra Kadum-Bošnjak

